

**Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ԽՈՍՔԸ ՀԱՅՈՑ ՅԵՂԱՍԴԱՆՈՒԹՅԱՆ 100-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻ
ԱՌԹՎ ՀՌՈՍԻ ՍՈՒՐԲ ՊԵՏՐՈՍԻ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
ՄԱՏՈՒՅՎԱԾ ՊԱՏԱՐԱԳԻ ԸՆԹԱՅՔՈՒՄ**

(12 ապրիլ, 2015 թ., Սուրբ Պետրոսի տաճար, Հռոմ)

Ձերդ Սրբություն, սիրեցյալ եղբայր ի Քրիստոս,

Ասածո ողորմած կամքով վերստին այցելել ենք Հռոմ: Եկել ենք Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Տիգրան Սերժ Սարգսյանի, Մեր հոգեւոր եղբոր՝ Արամ Ա. Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսի, Հայ Եկեղեցու եպիսկոպոսաց դասի եւ աշխարհասփյուռ հավատավոր Մեր զավակների ներկայացուցիչների հետ՝ Սուրբ Հարության խնդությունը մեր հոգում, քրիստոսավանդ սիրով եղբայրական Մեր ողջույնն ու բարեմաղթանքները բերելու Ձերդ Սրբությանը, մեր աղոթքներով մասնակից լինելու Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցի առթիվ Ձեր մատուցած Սրբազան Պատարագին՝ Սուրբ Պետրոսի տաճարում:

Մեր Քույր եկեղեցիների բարեկամությունը վկայող սրբազան այս արարողության ընթացքում, ի գոհունակություն Մեզ եւ մեր ժողովրդի, Հայ Եկեղեցու հայրերից Սուրբ Գրիգոր Նարեկացին Ձերդ Սրբության կողմից հռչակվեց Կաթողիկ Եկեղեցու սահմանումով՝ «Վարդապետ Եկեղեցու»: Աղոթաւոյց եւ տիեզերաւոյս Սուրբ Նարեկացին Ժ. դարում մարդկային բոլոր սերունդների ապաշխարության ու խոստովանության աղերսը՝ որպէս «Ի խորոց սրտի խոսք ընդ Աստուծոյ», երկինք բուրվաւեց: Սուրբ վանականը հայոց համար պաշտելի իր «շնչավոր մատյանով» քրիստոսաշնորհ փրկության ուղին ցույց տվեց «մեղավորներին ու արդարներին, վեհերին ու փոքրերին, բարիներին ու եղեռնագործներին» (Բան Գ.)՝ դեպի Աստված առաջնորդելով բոլոր ժամանակների հավատացյալներին:

Նարեկացի ծնած մեր ժողովուրդը քրիստոնեական հավատքի եւ ազգային ինքնության համար իր պատմության ընթացքում բազում արհավիրքներ է տեսել, փորձությունների դիմակայել: Մեկ դար առաջ Օսմանյան Թուրքիայում մեր ժողովրդի հանդեպ իրագործվեց ցեղասպանության ահռելի ոճիրը: Կանխատեսված ծրագրով, աննկարագրելի դաժանությամբ սպանվեցին մեկ եւ կէս միլիոն հայեր: Հինավուրց մեր ժողովուրդը արմատախիլ արվեց իր նվիրական բնօրրանից՝ պատմական հայրենիքից ու տարագիր սփռվեց տարբեր երկրներում: Ավերվեց, ոչնչացվեց, բռնազավթվեց քրիստոնեական մեր դարավոր ժառանգությունը: Ոչինչ, սակայն, ո՛չ տառապանք, ո՛չ հալածանք, ո՛չ

Հովհ. Ա. Պետրոսի տաճարում

Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցի առիթով Հռոմի Ս. Պետրոսի տաճարում մատուցված Ս. Պատարագի ընթացքում

անգամ մահ՝ չսասանեց մեր ժողովրդին ու չհեռացրեց իր սուրբ հավատքից: Ազգովի նահատակության հոգեւոր սխարանքի ողջ մեծությունն է այսօր պատկերվում մեր առջեւ, որը դրսեւորեց մեր ժողովուրդը՝ կրկին հռչակելով դեռեւս Ե. դարում սահմանած իր ինքնության բանաձեւը, որ քրիստոնեությունն ունենք ոչ իբրեւ հանդերձ, այլ՝ իբրեւ մաշկի գույն (Եղիշե պատմիչ):

Աստծո գթառատ ողորմությամբ մեր ժողովուրդն ուղղել է եղեռնահար մեջքը, նոր կյանք վերընծյուղել Սփյուռքի համայնքներում եւ Հայաստանի արեւելյան հատվածում՝ վերականգնված պետականության հովանու ներքո: Վերելքի իր ուղին մեր ժողովուրդը կերտել է՝ դիմակայելով բազում գրկանքների ու դժվարությունների: Այսօր եւս մեր ժողովուրդն ապրում է Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի կողմից իրականացվող շրջափակման մեջ, պայքարում Լեռնային Ղարաբաղի մեր ժողովրդի ազատ կյանքի համար եւ արդարության հաղթանակի հավատով շարունակում ջանքերը հանուն իր իրավունքների, Հայոց ցեղասպանության համընդհանուր ճանաչման եւ իր արդար պահանջատիրության:

Ժամանակին մարդկությունը չկարողացավ կանխել Հայոց ցեղասպանությունը, վերացնել դրա հետեւանքները եւ ականատեսը եղավ Հոլոքոստի, Կամբոջայի, Ռուանդայի, Դարֆուրի եւ այլ ցեղասպանությունների: Այսօր էլ հակամարտությունների, պատերազմների, սահաբեկչությունների պատճառով մարդիկ ու ազգեր նեղության, կարոտության մեջ են, հալածվում եւ իրենց կյանքով են վճարում հավատքի համար: Մենք հավատացած ենք, որ Հայոց ցեղասպանության համընդհանուր ճանաչումը՝ որպես արդարության իրագործման եւ իրավունքների հաստատման ազդեցիկ օրինակ, կնպաստի ապահով ու արդար աշխարհի կերտմանը: Այս իմաստով Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցը հրավեր է աշխարհին՝ անտարբեր չգտնվելու մարդկային տառապանքի ու նորօրյա նահատակությունների հանդեպ, գործադրելու առավել ջանքեր՝ դադարեցնելու եւ կանխելու համար մարդկության դեմ գործվող ոճիրները: Սա է այն պտուղը, որ պիտի աճի նահատակության արմատից:

Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցի առիթով մատուցված այս Սրբազան Պատարագին՝ մեր նահատակների նվիրական հիշատակի առջեւ, Մենք երախտագետ զգացումով ենք անդրադառնում, որ Ձերդ Սրբության երանաշնորհ նախորդներից Բենեդիկտոս ԺԵ. Պապը բողոքի ձայն բարձրացրեց՝ ընդդեմ հայերի ցեղասպանության, իսկ Սուրբ Հովհաննես Պողոս Բ. Պապը Մեզ հետ, համատեղ հայտարարությամբ 2001 թվականին ճանաչել ու դատապարտել է Հայոց ցեղասպանությունը: Այս առումով կարելի է նշանակություն ունի նաեւ Վատիկանի արխիվներում պահվող փաստաթղթերի հրապարակումը: Մեր ժողովուրդը շնորհակալությամբ է հիշում բոլոր նրանց, ովքեր ոչ միայն բարձրաձայնեցին Հայոց ցեղասպանության մասին եւ դա-

տապարտեցին, այլ նաեւ մարդասիրական առաքելություններ իրականացրին՝ խնամելով որբերին, ապաստան տալով վերապրածներին, օգնելով հաղթահարել բազմատեսակ դժվարությունները:

Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելիցին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում ապրիլի 23-ին՝ աղոթական մասնակցությամբ Քույր եկեղեցիների, այդ թվում՝ Ձերդ Սրբության ներկայացուցիչների, բարձրաստիճան հյուրերի ու աշխարհասփյուռ մեր ժողովրդի բազմահազար զավակների, սրբադասվելու են «վասն հաւատոյ եւ վասն հայրենեաց» մարտիրոսության պսակն ընդունած մեր բյուրավոր նահատակները: Երկնային գորքերին միացած սուրբ նահատակների բարեխոսությունն ենք հայցելու, որ աստվածային խաղաղությունը հեղվի մարդկային կյանքին, եւ աշխարհում տեղ չգտնեն ցեղասպանության ողբերգությունները:

Սիրեցյալ եղբայր ի Քրիստոս, միանգամայն կիսում ենք Ձեր միտքը, որ նահատակությունը հարանվանական տարբերություններ չի ճանաչում: Արդարեւ, նահատակները միավորում են մեզ որպես զավակներ ու ծառաներ մեկ Տիրոջ՝ Հիսուս Քրիստոսի՝ համախմբվելու եւ միասնական ջանքեր գործադրելու՝ հանուն աշխարհում սիրո, արդարության, խաղաղության հաստատման, քաղաքակրթությունների ու կրոնների երկխոսության, որին կոչում է մեզ սուրբգրային պատգամը. «Հոգ տարեք միմյանց սիրո եւ բարի գործերի հորդորելով» (Եբր. Ժ. 24):

Թող Սուրբ Պետրոսի սրբազան այս տաճարում մեր սրտերից երկինք բարձրացող աղոթքն ու հայցը լսելի լինի երկնավոր մեր Հորը՝ օրհնելու եւ ճշմարիտ ուղիներով առաջնորդելու բոլոր ջանքերը, որ գործադրվում են հանուն երկրի վրա խաղաղության, մարդկության ապահով ու բարօր կյանքի: Աղոթում ենք Ձերդ Սրբության առողջության, Կաթոլիկ եկեղեցու պայծառության համար եւ Աստծո հովանին ու բարիքները հայցում ամենքիս Սուրբ Գրիգոր Նարեկացի տիեզերալույս վարդապետի սրտաբուխ խոսքով.

Իսկ Դո՛ւ, առ ամենայն հնարս զօրաւոր,

Մատո՛ր ինձ ոգի փրկութեան,

Աջ պաշտպանութեան,

ձեռն այցելութեան,

Հրաման բարութեան,

յոյս ողորմութեան,

Բան նորոգութեան,

պատճառ քաւութեան,

Գաւազան կենաց օգնութեան:

Ձի դու ես յոյս ապաւինութեան, Տէ՛ր Յիսուս Քրիստոս,

Օրհնեա՛լ ընդ Հօր, Հոգւովդ Սրբով
յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն (Բան ԾԹ.):